

CYNGOR SIR

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun LL15 1YN, Dydd Mawrth, 3 Gorffennaf 2018 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Mabon ap Gwynfor, Brian Blakeley, Joan Butterfield, Jeanette Chamberlain-Jones, Ellie Chard, Ann Davies, Gareth Davies, Meirick Davies (Is-Gadeirydd), Peter Arnold Evans, Hugh Evans, Bobby Feeley, Rachel Flynn, Tony Flynn, Huw Hilditch-Roberts, Martyn Holland, Hugh Irving, Alan James, Brian Jones, Huw Jones, Pat Jones, Tina Jones, Gwyneth Kensler, Geraint Lloyd-Williams, Richard Mainon, Christine Marston, Barry Mellor, Melvyn Mile, Bob Murray, Pete Prendergast, Arwel Roberts, Peter Scott (Cadeirydd), Glenn Swingler, Andrew Thomas, Rhys Thomas, Tony Thomas, Julian Thompson-Hill, Graham Timms, Cheryl Williams, David Williams, Huw Williams, Emrys Wynne a/ac Mark Young

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Strategol: Cymunedau (NS) (yn lle'r Prif Weithredwr), Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd (GW), a'r Gweinyddwr Pwyllgor (SLW)

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwr(wyr) Merfyn Parry, Paul Penlington, Anton Sampson, Joe Welch a/ac Eryl Williams

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Datganodd y Cynghorwyr Brian Blakeley ac Ellie Chard gysylltiad personol ag Eitem 3 (Cwestiwn a ofynnwyd gan y Cynghorydd Arwel Roberts) gan eu bod yn Llywodraethwyr yn Ysgol Tir Morfa, y Rhyl.

Datganodd y Cynghorydd Gwyneth Kensler gysylltiad personol ag eitem 3 gan ei bod yn gyn-Gadeirydd y Llywodraethwyr yn Ysgol Plas Brondyffryn.

Datganodd y Cynghorydd Gwyneth Kensler gysylltiad personol gydag eitem 6 hefyd gan ei bod ar lys Prifysgol Bangor.

3 MATERION BRYD FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Dim eitemau bryd.

Datganodd y Cynghorwyr Brian Blakeley ac Ellie Chard gysylltiad personol â'r cwestiwn gan eu bod yn Llywodraethwyr yn Ysgol Tir Morfa, y Rhyl.

Datganodd y Cynghorydd Gwyneth Kensler gysylltiad personol â'r cwestiwn gan ei bod yn gyn-Gadeirydd y Llywodraethwyr yn Ysgol Plas Brondyffryn.

Ar y pwynt hwn, gofynnodd y Cynghorydd Arwel Roberts gwestiwn:

Beth yw'r trefniadau ar gyfer darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Tir Morfa ac Ysgol Plas Brondyffryn?

Ymateb gan Aelod Arweiniol Addysg, Plant a Phobl Ifanc, y Cynghorydd Huw Hilditch Roberts:

Mae anghenion plant Ysgol Tir Morfa ac Ysgol Plas Brondyffryn yn unigol ac mae gan nifer o'r disgyblion anawsterau cyfathrebu sylweddol ac yn dibynnu ar gymorth gweledol i'w cynorthwyo. Mae'r ddwy ysgol yn gwneud eu gorau i gefnogi drwy gyfrwng y Gymraeg fel y bo'n briodol. Fodd bynnag, ar draws y rhanbarth, cydnabyddir bod angen gwneud mwy o waith. O ganlyniad i hyn mae GwE wedi sefydlu Grŵp Tasg a Gorffen o dan Grŵp Strategol y Gymraeg, i ystyried hyn ar draws yr holl ysgolion arbennig yn y gogledd, a bydd hyn yn atgyfnerthu'r cynnig ar draws y rhanbarth cyfan yn y pendraw.

4 DYDDIADUR Y CADEIRYDD

Roedd rhestr o ddigwyddiadau dinesig a fynychwyd gan y Cadeirydd ar gyfer y cyfnod rhwng 16 Mai 2018 a 24 Mehefin 2018 wedi'i dosbarthu cyn y cyfarfod.

Nododd y Cadeirydd y bu'n gyfnod prysur ac un o'r uchafbwyntiau oedd mynychu Diwrnod y Lluoedd Arfog yn Llandudno a fu'n llwyddiant mawr.

PENDERFYNWYD derbyn y rhestr o ymrwymadau dinesig a fynychwyd gan y Cadeirydd.

5 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Cyngor Llawn a gynhaliwyd ar 15 Mai 2018.

Materion yn Codi:

Tudalen 12 – Mynegodd y Cynghorydd Huw Jones ei ddiolch i bawb a gefnogodd ei Rybudd o Gynnig (Eitem 10) ynglŷn â grantiau gwisg ysgol. Roedd Llywodraeth Cymru wedi penderfynu y byddai grantiau ar gael yn awr.

Tudalen 14 – Mynegodd y Cynghorydd Mabon ap Gwynfor ei bryderon ynglŷn ag eitem 12 (Rhybudd o gynnig ynglŷn â: Kingdom Security) gan y gwnaed penderfyniad i atgyfeirio'r mater i'r pwyllgor craffu ond yng nghyfarfod y Cabinet yn ddiweddar, nododd y Deilydd Portffolio y gwnaed penderfyniad eisoes i beidio ag adnewyddu contract Kingdom Security. Mynegodd bryder unwaith eto gan ei fod yn credu bod hyn yn dwyn anfri ar y Cyngor gan na ddilynwyd y prosesau cywir.

Ymatebodd yr Aelod Arweiniol, y Cynghorydd Tony Thomas ei fod wedi cyflwyno datganiad i'r holl Gynghorwyr gydag ymddiheuriad a nododd bod y broses yn eglur ar gyfer trafodaethau diwedd contract ym mis Tachwedd.

Eglurodd y Swyddog Monitro bod y mater wedi'i drafod gan y Pwyllgor Craffu ym mis Mehefin 2018 ac y byddai cynigion llawn yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet ym mis Medi 2018. Ni fyddai'r mater yn cael ei atgyfeirio yn ôl i'r Cyngor gan ei fod yn benderfyniad Cabinet.

PENDERFYNWYD yn amodol ar yr uchod, cadarnhau cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 15 Mai 2018 fel cofnod cywir a bod y Cadeirydd yn eu llofnodi.

6 GWELEDIGAETH A STRATEGAETH DWF AR GYFER ECONOMI GOGLEDD CYMRU: CYTUNDEB LLYWODRAETHU

Ar y pwynt hwn, datganodd y Cyngorydd Gwyneth Kensler gysylltiad personol gan ei bod ar lys Prifysgol Bangor.

Cyflwynodd yr Arweinydd, y Cyngorydd Hugh Evans, adroddiad (a ddsbarthwyd yn flaenorol) i geisio cymeradwyaeth y Cyngor ar gyfer Cytundeb Llywodraethu o ran y trefniadau anweithredol.

Roedd Gweledigaeth Twf Economi Gogledd Cymru wedi'i mabwysiadu ym mis Medi 2016 gan y Cabinet a gan bob Cabinet yn y pum Awdurdod Lleol arall yn y rhanbarth.

Cymeradwyodd y Cabinet delerau'r Cytundeb Llywodraethu yn y cyfarfod ar 26 Mehefin 2018 ar gyfer y rhannau oedd yn ymwneud â threfniadau gweithredol ac argymhell bod y Cyngor yn cymeradwyo'r trefniadau anweithredol.

Roedd model cydbwyllgor statudol wedi'i fabwysiadu fel yr un a ffeirir ar gyfer llywodraethu gwaith ar y Cynnig. Aelodau'r pwyllgor oedd chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru, ynghyd â Phrifysgol Bangor, Prifysgol Glyndŵr Wrecsam, Coleg Cambria a Grŵp Llandrillo Menai (roedd y Prifysgolion a'r Colegau yn cael eu hadnabod fel "yr Ymgynghorwyr"). Roedd y pwyllgor rhanbarthol wedi mabwysiadu teitl "Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru".

Roedd gan y Bwrdd ddau gam i'w rheoli ar gyfer datblygu'r Cynnig. Cam 1 yn arwain at gytuno ar Fargen Dwf gyda'r Llywodraethau, sef cam paratoi a datblygu'r Cynnig a fyddai parhau tan ganol 2019. Cam 2 ar ôl cytuno'r cynnig a fyddai'n dechrau o ganol 2019 ac yn cynnwys cam gweithredu a darparu'r Cynnig.

Nodwyd nad oedd yr adroddiad yn ceisio cyflwyno cynnwys Cynnig y Fargen Dwf datblygiadol mewn manylder gan mai ei brif bwrpas oedd cyflwyno Trefniadau Llywodraethu ar gyfer ei fabwysiadu. Byddai ail Gytundeb Llywodraethu cynhwysfawr yn cael ei lunio ar gyfer Cam 2.

Byddai adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor naill ai ym mis Medi neu fis Hydref 2018 a fyddai'n cynnwys manylion drafft terfynol y cynnig twf i'w adolygu a'i gydsynio cyn y cam o gyrraedd penawdau'r telerau gyda'r ddwy lywodraeth. Cafwyd trafodaethau a oedd yn cyfeirio at Gam 2 y Cynnig Twf a gofynnwyd i'r Aelodau ganolbwyntio ar y manylion yn yr adroddiad sy'n berthnasol i Gam 1.

Byddai'r penderfyniadau pwysicaf ar gyfer chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru'n cael eu llunio'n lleol. Yn ystod Cam 1 y Cynnig, cynigwyd bod cynigion y Bwrdd ar gyfer y Cynnig yn destun craffu lleol drwy'r pwyllgor craffu priodol ym mhob cyngor, yn hytrach na chyflwyno rhyw fath o bwyllgor craffu rhanbarthol.

Gofynnir i bob cyngor gyflwyno swm o £50mil a byddai pob Ymgynghorydd yn talu swm o £25mil. Byddai manylion cyfraniadau ariannol y partion yn cael eu nodi yng Ngham 2 y Cynnig.

Cadarnhawyd bod ymrwymiad gan Lywodraeth San Steffan a Llywodraeth Cymru i'r Cynnig Twf.

PENDERFYNWYD:

- *Nodi a chroesawu cynnydd ar ddatblygiad am Gynnig Bargen Dwf.*
- *Bod y Cyngor yn cymeradwyo'r holl drefniadau anweithredol a nodwyd yn y Cytundeb Llywodraethu, h.y. trefniadau craffu.*
- *Byddai adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor naill ai ym mis Medi neu fis Hydref i'w adolygu a'i gydsynio cyn y cam o gyrraedd penawdau'r telerau gyda'r ddwy lywodraeth .*
- *Rhoddir awdurdod dirprwyol i'r Prif Weithredwr, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Parth Cyhoeddus a Phennaeth Gwasanaethau'r Gyfraith, AD a Democrataidd, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd, i gadarnhau telerau'r Cytundeb Llywodraethu'n sylweddol yn unol â'r drafft sydd ynghlwm â'r adroddiad.*
- *Bod y Cyngor yn cymeradwyo cynnwys y trefniadau gweithredol a gymeradwywyd gan y Cabinet ynghyd â'r trefniadau anweithredol yn ymwneud â Chraffu yn y Cyfansoddiad.*

7 RHYBUDD O GYNNIG

Cyflwynodd y Cynghorydd Emrys Wynne y Rhybudd o Gynnig canlynol i'w ystyried gan y Cyngor Llawn:

Mae'r Cyngor hwn yn galw ar y Cyngor Sir i ddangos arweiniad i weddill Sir Ddinbych drwy ymrwymo i fod yn sir heb blastig o fewn dwy flynedd.

Ni fydd y Cyngor hwn yn defnyddio plastig defnydd untro.

Rydym hefyd yn galw ar y Cyngor i gysylltu â chyflenwyr nwyddau'r Cyngor, gan alw arnynt i ystyried eu defnydd o blastig.

Ystyried y defnydd o blastig wrth gontractio i gwmnïau allanol.

Ni fydd gwellt plastig yn cael eu cynnwys yn y polisi oherwydd anghenion pobl gydag anabledau ac anawsterau llyncu.

Mynegodd y Cynghorydd Wynne ei bryderon a'r rhesymau pam ei fod wedi cyflwyno'r Rhybudd o Gynnig gyda'r gobaith o dderbyn cefnogaeth drawsbleidiol.

Roedd y Cynghorydd Mabon ap Gwynfor yn eilio'r Rhybudd o Gynnig a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Emrys Wynne.

Eglurodd y Cynghorydd Brian Blakeley bod y Cynghorwyr wedi ymrwymo y byddai'r Rhyl yn ddi-blastig yn y dyfodol. Yna aeth yn ei flaen i geisio diwygiad i'r Rhybudd

o Gynnig. Gofynnodd bod y Rhybudd o Gynnig yn cynnwys y defnydd o wellt plastig oherwydd bod busnesau yn defnyddio nifer sylweddol o wellt plastig gan ychwanegu at y broblem. Roedd gwellt bioddiraddiadwy ar gael ar gyfer pobl anabl neu bobl ag anawsterau llyncu.

Eiliodd y Cynghorydd Bob Murray y diwygiad i'r Rhybudd o Gynnig.

Eglurodd Pennaeth Gwasanaethau'r Gyfraith, AD a Democrataidd y byddai'n rhaid pleidleisio ar y diwygiad cyn y gellir parhau ag unrhyw drafodaethau neu ddiwygiadau pellach.

Ar y pwynt hwn, cafwyd pleidlais ar y diwygiad ac roedd y canlyniadau fel a ganlyn:

- (i) O blaid y diwygiad i gynnwys gwellt plastig – 19
- (ii) Ymatal - 3
- (iii) Yn erbyn y diwygiad - 20

Yn dilyn y bleidlais nodwyd bod y diwygiad a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Brian Blakeley wedi methu.

Ar y pwynt hwn, cyflwynodd y Cynghorydd Huw Williams ddiwygiad pellach fel a ganlyn:

"Rydym yn cefnogi'r Rhybudd o Gynnig mewn egwyddor ar gyfer lleihau'r defnydd o blastig ond bod y Pwyllgor Craffu yn gwneud gwaith ar y mater ac yn adrodd yn ôl i'r Cyngor."

Eiliodd y Cynghorydd Barry Mellor y diwygiad i'r Rhybudd o Gynnig.

Ar y pwynt hwn, cafwyd pleidlais ar y diwygiad ac roedd y canlyniadau fel a ganlyn:

- (i) O blaid y diwygiad bod y Pwyllgor Craffu yn cyflawni rhagor o waith ar y mater -33
- (ii) Ymatal - 2
- (iii) Yn erbyn y diwygiad - 7

Yn dilyn y bleidlais nodwyd bod y diwygiad a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Huw Williams yn llwyddiannus.

Gan fod y diwygiad wedi'i basio, yna byddai'n ffurfio'r prif gynnig a chafwyd trafodaeth cyn y bleidlais.

Cytunodd yr aelodau bod y defnydd o blastig defnydd untro yn broblem ledled y byd, ond yn lleol roedd yn rhaid i'r cyngor weithredu ac roeddent yn cytuno'n unfrydol y dylid trafod y mater yn y Pwyllgor Craffu gan ei fod yn ymwneud â chryn dipyn o waith.

Ar y pwynt hwn, cafwyd pleidlais ar y cynnig ac roedd y canlyniadau fel a ganlyn:

- (i) O blaid y prif gynnis fel y'i diwygiwyd – 38
- (ii) Ymatal - 1
- (iii) Yn erbyn y diwygiad - 1

Felly:

PENDERFYNWYD bod y Cyngor yn cefnogi lleihau'r defnydd o blastig mewn egwyddor ond yn cyfeirio'r mater i'r Pwyllgor Craffu i'w ystyried yn fanylach a bod adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor.

8 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL Y CYNGOR SIR

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau'r Gyfraith, Adnoddau Dynol a Democrataidd Raglen Gwaith i'r Dyfodol y Cyngor (dosbarthwyd eisoes).

Cadarnhawyd y byddai'r Cynnig Twf yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn ym mis Medi neu fis Hydref 2018.

Roedd Hyfforddiant Aelodau wedi'i ychwanegu at raglen waith mis Medi 2018 hefyd.

PENDERFYNWYD yn amodol ar yr uchod, y dylid cymeradwyo a nodi Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cyngor.

DAETH Y CYFARFOD I BEN AM 11.55 A.M.